

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут охорони здоров'я
Кафедра теорії та методики фізичного виховання

08-01-78М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання лабораторних робіт з навчальної дисципліни
«Спортивні споруди і обладнання»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського)
рівня за освітньо-професійною програмою
«Фізична культура і спорт»
спеціальності 017 «Фізична культура і спорт»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-медичною радою
з якості ННІОЗ
Протокол №1 від 6 вересня 2022 р.

Методичні вказівки до лабораторних робіт з навчальної дисципліни «Спортивні споруди і обладнання» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Фізична культура і спорт» спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» денної та заочної форми навчання. [Електронне видання] / Годлевський П. М., Зарічнюк І. Р. – Рівне : НУВГП, 2022. – 17 с.

Укладачі:

Годлевський П. М., кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри теорії та методики фізичного виховання;

Зарічнюк І. Р., старший викладач кафедри фізичної терапії, ерготерапії.

Відповідальний за випуск: Гамма Т. В., кандидат біологічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри теорії та методики фізичного виховання.

Керівник ОПП

Гамма Т. В.

© Годлевський П. М.,
Зарічнюк І.Р., 2022
© НУВГП, 2022

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ	5
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ	6
ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 1. Історичні основи розвитку будівництва спортивних споруд	6
ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 2. Основи проектування, будівництва та експлуатації спортивних споруд	6
ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 3. Санітарно-гігієнічні та протипожежні вимоги до спортивних споруд	7
ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 4. Фізкультурно-спортивні споруди для масових видів спорту, спортивних ігор та ігор з м'ячем. Споруди для занять туризмом	8
ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 5. Характеристика основних критих спортивних споруд. Спортивні зали. Основні розміри типових спортивних залів	9
ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 6. Спортивні споруди для плавання	10
ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 7. Спеціалізовані спортивні споруди для водних та зимових видів спорту	10
ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 8. Споруди для гімнастики, боротьби, боксу, важкої атлетики	11
ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 9. Туристичні спортивні споруди й обладнання	12
ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 10. Інноваційні технології проектування та будівництва у світі за даними інтернет-джерел	12
ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 11. Фізкультурно-спортивні споруди загальнодержавної системи освіти	13
ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 12. Вимоги техніки безпеки до місць проведення навчального процесу з фізичного виховання у ЗНЗ	14
РОЗДІЛ 3. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ	15
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	17

ВСТУП

Методичні вказівки навчальної дисципліни «Спортивні споруди і обладнання» складені відповідно до освітньо-професійної програми "Фізична культура і спорт" першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка».

«Спортивні споруди і обладнання» є необхідною навчальною дисципліною для підготовки бакалаврів фізичної культури і спорту галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

Дисципліна «Спортивні споруди і обладнання» надає спеціальні знання для підготовки висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців, що володіють усім комплексом спеціалізованих концептуальних знань, умінь і навичок для успішного формування та розвитку загальних та професійних компетентностей фахівців галузі фізичної культури і спорту, що направлені на здобуття студентом знань, вмінь і навичок успішної роботи в сфері фізичної культури і спорту.

Мета предмету – ознайомити студентів з історичними аспектами розвитку будівництва спортивних споруд, існуючими спортивними об'єктами і обладнанням, а також з їхньою специфікою, формування конкретних знань, умінь, навичок необхідних для проектування, будівництва та експлуатації найпростіших спортивних споруд. Предметом вивчення навчальної дисципліни «Спортивні споруди та обладнання» є вимоги побудови та раціонального використання спортивних споруд та обладнання.

Завдання предмету: вивчити необхідні нормативні дані для будівництва спортивних об'єктів, набути знання і практичні навички, необхідні для експлуатації спортивних споруд і спортивного обладнання, знати основи організації, проектування, будівництва, фінансування і експлуатації спортивних споруд.

У результаті виконання лабораторних робіт студенти повинні засвоїти теоретичні і практичні знання з дисципліни, навчитися використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання і інвентар, здійснювати заходи з підготовки спортсменів, організації й проведення спортивних змагань, використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність, застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

РОЗДІЛ 1
ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Історичні основи розвитку будівництва спортивних споруд.	2
2	Тема 2. Основи проектування, будівництва та експлуатації спортивних споруд.	2
3	Тема 3. Санітарно-гігієнічні та протипожежні вимоги до спортивних споруд.	
4	Тема 4. Фізкультурно-спортивні споруди для масових видів спорту, спортивних ігор та ігор з м'ячем. Споруди для занять туризмом.	2
5	Тема 5. Характеристика основних критих спортивних споруд. Спортивні зали. Основні розміри типових спортивних залів.	2
6	Тема 6. Спортивні споруди для плавання.	2
7	Тема 7. Спеціалізовані спортивні споруди для водних та зимових видів спорту.	2
8	Тема 8. Споруди для гімнастики, боротьби, боксу, важкої атлетики.	2
9	Тема 9. Туристичні спортивні споруди й обладнання.	2
10	Тема 10. Інноваційні технології проектування та будівництва у світі за даними інтернет-джерел.	2
11	Тема 11. Фізкультурно-спортивні споруди загальнодержавної системи освіти.	2
12	Тема 12. Вимоги техніки безпеки до місць проведення навчального процесу з фізичного виховання у ЗНЗ.	2
	Разом	24

РОЗДІЛ 2 МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 1

Історичні основи розвитку будівництва спортивних споруд

Мета: розглянути історичні основи розвитку будівництва спортивних споруд.

Завдання:

1. Ознайомитися з історичними відомостями спортивних споруд.
2. Систематизувати отримані теоретичні знання.
3. Вивчити літературу за темою.

Короткий огляд теми.

Спортивні споруди мають дуже давню історію. Ще в стародавньому світі популярними були фізична культура і спорт, а відповідно вже на той час було спеціальне спортивне обладнання і спеціальні спортивні споруди. Такі відомості підтвердженні археологічними розкопками на території Індії, Єгипту, Середньої Азії, Америки.

Спортивні споруди займали і займають важливу частину цивілізаційної інфраструктури. Крім свого прямого призначення спортивні споруди були тісно пов'язані з політикою. Греки і римляни використовували політику і релігію для будівництва великих спортивних споруд для того, щоб відволікати і заспокоювати народні маси, бо на таких спорудах, крім змагального і показового дійства, відбувалися розваги і торгівля. Спортивні споруди, в тому вигляді, в якому вони є, не існували би без урядової і суспільної підтримки.

З історії людської цивілізації відоме таке явище, як давньогрецькі олімпійські ігри "Олімпія". Ці ігри проводились кожні чотири роки. Для проведення цих ігор було побудовано багато стадіонів, залишки яких знайдені в Олімпії, Дельфах, Піреї. Античні стадіони відносяться до трьох періодів: еллінський період, елліністичний період, давньоримський період.

Питання модульного контролю:

1. Мета і завдання курсу.
2. Спортивні споруди і обладнання. Їх особливості і актуальність.
3. Історичні відомості про спортивні споруди.
4. Класифікація спортивних споруд і їх категорійність.
5. Розміщення спортивних споруд і власність.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 2

Основи проєктування, будівництва та експлуатації спортивних споруд

Мета: розглянути основи проєктування, будівництва та експлуатації спортивних споруд.

Завдання:

1. Ознайомитися з основами проєктування, будівництва та експлуатації спортивних споруд;
2. Систематизувати отримані теоретичні знання;
3. Вивчити літературу за темою.

Короткий огляд теми.

Перед тим, як приступити до будівництва спортивних споруд, необхідно детально обговорити технічні вимоги до даної спортивної споруди, можливості її фінансування, забезпечення матеріалами та робочою силою. Організатори майбутнього будівництва повинні, перш за все, ясно усвідомлювати призначення спортивного об'єкту, його клас,

пропускну спроможність, склад основних будівель (майданчиків, полів, залів), допоміжних приміщень та споруд для глядачів. Після цього потрібно визначити орієнтовну вартість майбутніх будівельних робіт.

Після визначення вартості будівництва необхідно вирішити питання, пов'язане з фінансуванням проєктних робіт, і самого будівництва. Проєктні роботи ведуть державні проєктні організації і приватні бюро.

Завдання на проєктування складаються з врахуванням проєктів районного планування, а також проєктів планування і забудови міст та сільських населених пунктів, мікрорайону чи земельної ділянки, в який входить намічена для будівництва територія.

На спортивних спорудах використовуються всі види обліку: оперативний, бухгалтерський та статистичний. Оперативний облік необхідний для виконання біжучого контролю за показниками роботи спортивної споруди. До форм оперативного обліку відносяться – журнали обліку відвідування спортивної споруди, книга медичного обслуговування спортивних заходів, графіки завантаження спортивної споруди. Бухгалтерський облік відображає склад фінансів, їх джерела. Цей облік використовується для господарських операцій і для контролю за виконанням колективом планових завдань та комерційних операцій. Статистичний облік включає в себе перелік спортивних споруд, групуючи їх за видами, класами і потужностями.

Питання модульного контролю:

1. Проєктування спортивних споруд і основні документи для будівництва.
2. Облік та звітність на спортивних спорудах.
3. Загальні принципи побудови мережі спортивних споруд в населених пунктах.
4. Мережа спортивних споруд населених пунктів і навчально-виховних закладів.
5. Спортивні споруди за кордоном.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 3

Санітарно-гігієнічні та протипожежні вимоги до спортивних споруд

Мета: розглянути санітарно-гігієнічні та протипожежні вимоги до спортивних споруд

Завдання:

1. Ознайомитися з санітарно-гігієнічними та протипожежними вимогами до спортивних споруд;
2. Систематизувати отримані теоретичні знання;
3. Вивчити літературу за темою.

Короткий огляд теми.

Основні гігієнічні вимоги до освітлення спортивних споруд. У спортивних спорудах застосовуються природне і штучне освітлення. Основний показник реального рівня природного освітлення спортивних споруд – коефіцієнт природного освітлення; це відношення освітленості спортивних споруд у конкретній точці до рівня зовнішнього освітлення, виражений у відсотках. У гігієнічній практиці застосовується такий показник як світловий коефіцієнт – відношення загальної площі вікон (без рам і віконних переплетень, у м²) до загальної площі підлоги спортивної споруди (м²). Для штучного освітлення спортивних споруд застосовують люмінесцентні лампи. Освітленість спортивних будівель оцінюють у горизонтальній, а в деяких випадках – і в вертикальній площинах.

Основні гігієнічні вимоги до опалення і вентиляції спортивних споруд. Теплопостачання спортивних і фізкультурно-оздоровчих споруд здійснюється, як правило, централізовано, з під'єднанням до теплових мереж населеного пункту або від власної котельні. Теплопостачання потрібне також для підігріву води, використовуваної для технічних потреб.

Основні гігієнічні вимоги до системи опалення спортивних споруд такі: підтримувати в окремих приміщеннях потрібну рівномірну температуру повітря при будь-яких коливаннях температури зовнішнього повітря; підтримувати необхідну якість повітря.

Основні гігієнічні вимоги до відкритих водойм. Відкриті природні водойми краще розміщувати на річках, що мають добру здатність до самоочищення води. В озерах басейни влаштовують тільки в тому випадку, коли вони не забруднюються господарсько-побутовими і промисловими стічними водами; коли в них не купається худоба, не перуть білизну та ін. Природні басейни розміщують на віддалі 200–250 м вище за течією від джерела забруднення (скид стічної води, причали та ін.). У відповідності до гігієнічних норм і правил на поверхні води відкритих природних басейнів не має бути видимих забруднень. Прозорість води повинна дозволяти бачити біле коло діаметром 20 см на глибині 4 м.

Питання модульного контролю:

1. Основні гігієнічні вимоги до освітлення спортивних споруд.
2. Основні гігієнічні вимоги до опалення і вентиляції спортивних споруд.
3. Основні гігієнічні вимоги до відкритих водойм.
4. Основні гігієнічні вимоги для штучних водойм.
5. Основні гігієнічні вимоги до фізкультурно-оздоровчих споруд.
6. Основні гігієнічні вимоги до спортивного інвентарю, обладнання і покриття підлог спортивних споруд.
7. Основні протипожежні вимоги до спортивних споруд.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 4

Фізкультурно-спортивні споруди для масових видів спорту, спортивних ігор та ігор з м'ячем. Споруди для занять туризмом

Мета: розглянути фізкультурно-спортивні споруди для масових видів спорту, спортивних ігор та ігор з м'ячем, споруди для занять туризмом.

Завдання:

1. Ознайомитися з фізкультурно-спортивними спорудами для масових видів спорту, спортивних ігор та ігор з м'ячем, спорудами для занять туризмом.
2. Систематизувати отримані теоретичні знання;
3. Вивчити літературу за темою.

Короткий огляд теми.

Склад і кількість спортивних споруд для спортивних ігор та ігор з м'ячем у місті, області, районі (майданчиків, полів, залів) залежить від: демографічного складу населення, національних особливостей і традицій, наявності поблизу аналогічних (діючих) споруд, природно-кліматичних особливостей, матеріальних умов і можливостей та інших місцевих особливостей району будівництва.

Термін експлуатації відкритих спортивних споруд-майданчиків і полів для спортивних ігор і ігор з м'ячем залежить від ряду факторів: кліматичних особливостей, гідрогеологічних особливостей місцевості, ремонту – капітального і поточного, санітарних і святкових днів.

Розміри всіх спортивних майданчиків і полів визначаються на основі нормативних документів, умов та правил змагань. При цьому слід враховувати присутність обов'язкової зони безпеки по периметру. Майданчики і поля можуть розташовуватися окремо або блокуватися між собою. Бувають також майданчики комбіновані і універсальні.

На відміну від спортивних споруд існує категорія споруд туристичного призначення. Туристичні споруди є різні за своїм призначенням. До таких об'єктів в туристичній галузі зараховують готелі, мотелі, кемпінги, туристичні бази, притулки, наметові поля тощо.

Питання модульного контролю:

1. Види майданчиків і полів.
2. Характеристика майданчика для волейболу.
3. Характеристика майданчика для баскетболу.
4. Характеристика тенісних кортів.
5. Характеристика майданчика для бадмінтону.
6. Характеристика майданчика для настільного тенісу.
7. Характеристика поля для гри у футбол.
8. Характеристика спортивних залів.
9. Характеристика споруд для занять туризмом.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 5**Характеристика основних критих спортивних споруд. Спортивні зали. Основні розміри типових спортивних залів.**

Мета: розглянути характеристику основних критих спортивних споруд.

Завдання:

1. Ознайомитися з основними критими спортивними спорудами, спортивними залами та їх розмірами;
2. Систематизувати отримані теоретичні знання;
3. Вивчити літературу за темою.

Короткий огляд теми.

Критими спортивними спорудами називаються спортивні споруди, призначенні для занять фізичною культурою і спортом, де основний процес проходить в приміщенні. Типовими критими спортивними спорудами є: окремі спортзали, манежі, спортивні корпуси, палаци спорту, криті стадіони, тири.

До спортзалів належать приміщення, площа яких сягає від 160 до 1200 м². Зали можуть бути універсальними – декілька видів спорту, спеціалізованими – один вид спорту (гімнастичний, важкоатлетичний, боксерський і т. д.). Спортивні зали по своїх розмірах повинні відповідати навчальному, тренувальному і змагальному процесам. А тому, в залежності від призначення, мають свою висоту, ширину і довжину. Розміри ігрового спортивного залу в плані не можуть бути меншими розміру спортивних майданчиків.

Спортивні манежі – це споруда прямокутної форми довжиною 50-150 м, шириною 20-70 м та висотою 9-12 м без внутрішніх опор і перегородок.

Спортивним корпусом називають криту спортивну споруду, до складу якої входять одна або декілька основних приміщень (залів, манежів, басейнів), а також допоміжні (підсобні, адміністративні) приміщення.

Палаци спорту і криті стадіони – це спортивні споруди, що поєднують у собі арену універсального зразка і трибуни для великої кількості глядачів (3-15 тис.). Палаци спорту – це дуже складні об'єкти в конструктивному і функціональному відношенні. Функціональна складність полягає в тому, що арену використовують не тільки для спортивних змагань, але й для концертів, зборів, демонстрування фільмів, виставок.

Питання модульного контролю:

1. Загальна характеристика критих спортивних споруд
2. Характеристика спортивних залів, манежів, корпусів, палаців спорту та критих стадіонів.
3. Основні розміри типових спортивних залів.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 6

Спортивні споруди для плавання

Мета: розглянути спортивні споруди для плавання та їх характеристику.

Завдання:

1. Ознайомитися з основними спорудами для плавання і їх характеристикою;
2. Систематизувати отримані теоретичні знання;
3. Вивчити літературу за темою.

Короткий огляд теми.

Водні види спорту, в першу чергу плавання, – важлива спортивна дисципліна, і тому до будівництва споруд (басейнів) пред'явлено ряд специфічних спортивно-технологічних вимог, обумовлених правилами змагань. У зв'язку із цим спортивні басейни найчастіше не можуть повною мірою використовуватися для активного відпочинку, що й викликало розвиток будівництва басейнів оздоровчого призначення та аквапарків.

Басейни різного призначення за конструктивно-типологічною ознакою підрозділяються на відкриті (де ванна або ванни для плавання розміщені під відкритим небом), криті (з розміщенням ванн у спеціальних залах) і такі, що трансформуються (з рухливими конструкціями огороження ванного залу, які дозволяють за сприятливих погодних умов перетворювати криту ванну у відкриту).

Ванни відкритих басейнів можуть обладнуватись на природних водоймах (річка, озеро, ставок, море), або бути повністю штучно побудованими.

Для штучних відкритих басейнів важливим є можливість підігріву води, що значно продовжує період експлуатації басейну в річному циклі, аж до цілорічного використання. Ці якості зробили даний тип басейну досить розповсюдженим і популярним в усьому світі.

З погляду забезпечення стабільності використання найбільш доцільними є криті басейни. Однак, в інтересах економіки будівництва і рентабельності експлуатації басейнів, ефективно будувати комбінований тип басейну із критими й відкритими ваннами і розвиненим складом приміщень для обслуговування.

Питання модульного контролю:

1. Спортивні споруди для плавання.
2. Басейни на природних водоймах.
3. Портативні штучно споруджені басейни.
4. Відкриті та криті навчально-спортивні басейни із штучною ванною.
5. Оснащення басейнів.
6. Функціонально-технологічні вимоги до температурно-вологісного режиму приміщень критих басейнів.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 7

Спеціалізовані спортивні споруди для водних та зимових видів спорту

Мета: розглянути спеціалізовані спортивні споруди для водних та зимових видів спорту.

Завдання:

1. Ознайомитися з основними спорудами для водних та зимових видів спорту;
2. Систематизувати отримані теоретичні знання;
3. Вивчити літературу за темою.

Короткий огляд теми.

Споруди зі штучним льодом можуть бути відкритими, напіввідкритими, критими й з огорожувальними конструкціями, що трансформуються.

Відкриті – споруди, основний функціональний елемент яких (ковзанярська доріжка, хокейне поле, майданчик для фігурного катання) не має огорожувальних конструкцій; напіввідкриті – не мають огорожувальних конструкцій, повністю замикаючих об'єм (навіс або навіс і частина стін, або навіс і стіни не на всю висоту), і як наслідок, їх основний функціональний елемент не опалюється; криті – основний функціональний елемент яких перебуває в опалювальному приміщенні; споруди що трансформуються – конструкції, які огорожують, трансформуючись, перетворюють криті споруди у відкриті або напіввідкриті, а відкриті – у напіввідкриті. Трансформація відбувається залежно від погоди: відкрита ковзанка перетворюється в напіввідкриту, здобуваючи дах, що захищає від опадів і від прямих сонячних променів. Створюється гарний мікроклімат і не розривається зв'язок із природою.

По функціонально-технологічній ознаці споруди зі штучним льодом діляться на тренувальні, призначені для тренувальних занять, і не мають місць для комерційного глядача, і демонстраційні, призначені, головним чином, для платних заходів у присутності глядачів.

Питання модульного контролю:

1. Класифікація спортивних споруд для зимових видів спорту.
2. Спортивні споруди для зимових видів спорту.
3. Спортивні споруди для водних видів спорту.
4. Вимоги до формування споруд зі штучним льодом.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 8

Споруди для гімнастики, боротьби, боксу, важкої атлетики

Мета: розглянути споруди для гімнастики, боротьби, боксу та важкої атлетики.

Завдання:

1. Ознайомитися з основними спорудами для гімнастики, боротьби, боксу та важкої атлетики;
2. Систематизувати отримані теоретичні знання;
3. Вивчити літературу за темою.

Короткий огляд теми.

Найпоширенішими спеціалізованими залами є зали для спортивної гімнастики, важкої атлетики, боротьби й боксу. Залежно від конкретних вимог зустрічаються, іноді, спеціалізовані зали для акробатики, художньої гімнастики, фехтування й настільного тенісу, але повсюдного й широкого поширення вони не одержали, тому що не виправдують себе економічно.

Більшість спеціалізованих спортивних залів використовується весь рік для того виду спорту, для якого призначені (зали для гімнастики, боксу, боротьби та ін.). Але є спеціалізовані зали, наприклад, для футболу або легкої атлетики, за призначенням використовуються тільки в холодну пору року. Однак, універсализація цих залів складна через їхні великі розміри та через специфіку підлоги (у залах для футболу – штучна трава, а в залах для легкої атлетики – підняті віражі на поворотах бігової доріжки по колу).

Питання модульного контролю:

1. Функціонально-технологічні вимоги до споруд з гімнастики, боротьби, боксу, важкої атлетики.
2. Характеристика майданчика для вільних вправ, акробатики.
3. Характеристика спортивного залу для гімнастики.
4. Характеристика спортивного залу для боксу.

5. Характеристика спортивного залу для боротьби.
6. Характеристика спортивного залу для важкої атлетики.
7. Експлуатація спортивних споруд для гімнастики, боротьби, боксу, важкої атлетики.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 9

Туристичні спортивні споруди й обладнання

Мета: розглянути туристичні спортивні споруди й обладнання.

Завдання:

1. Ознайомитися з туристичними спорудами й обладнанням;
2. Систематизувати отримані теоретичні знання;
3. Вивчити літературу за темою.

Короткий огляд теми.

Туристичні споруди та їх особливості. Обладнання для пішого та гірського туризму. Обладнання для велосипедного туризму. Обладнання для водного туризму.

На ряду із спортивними спорудами існує категорія споруд туристичного призначення. Туристичні споруди є різні за своїм призначенням. До таких об'єктів в туристичній галузі зараховують готелі, мотелі, кемпінги, туристичні бази, притулки, наметові поля тощо.

Як в спортивній, так і в туристичній галузі, для безпечної й повноцінної реалізації її завдань, необхідне туристичне обладнання і спорядження. Кожен вид туризму має своє обладнання і спорядження, саме тому його поділяють на обладнання для пішого, водного, велосипедного, автомобільного та інших видів туризму.

Питання модульного контролю:

1. Види туристичних споруд.
2. Види туристичного обладнання.
3. Особливості велосипедного туризму.
5. Особливості водного туризму.
6. Особливості скелетуризму.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 10

Інноваційні технології проєктування та будівництва у світі за даними інтернет-джерел

Мета: розглянути інноваційні технології проєктування та будівництва у світі за даними інтернет-джерел

Завдання:

1. Ознайомитися з інноваційними технологіями проєктування та будівництва у світі;
2. Систематизувати отримані теоретичні знання;
3. Вивчити літературу за темою.

Короткий огляд теми.

В наш час тенденції глобалізації, інтернаціоналізації і збереження національної ідентичності, а також питання пошуку гармонійного балансу між соціальними потребами й комерцією – є надзвичайно актуальними в сучасному містобудуванні. Особливо виразно вони проявляються у сфері будівництва сучасних спортивних споруд, розбудова яких, за всесвітньою тенденцією, стає справжнім викликом для інженерів-проєктувальників, своєрідним іспитом на професіоналізм і відповідність найсучаснішим вимогам будівництва.

Сучасна багатофункціональна організація спортивного простору, заснована на

принципах всесезонності, універсальності і максимального насичення дозвільно-розважально-оздоровчими та різними громадськими функціями. Вона дозволяє не просто ефективно реалізувати діяльність спортивних товариств, організацій, клубів (спорт вищих досягнень, професійний спорт), а й сприяти розвитку масового спорту (аматорський спорт), удосконалювати програми дозвілля та оздоровлення населення, а найголовніше – створювати психологічно комфортні умови для споживача. При цьому, комплексне споживання різних функцій дозволяє сучасній людині більш ефективно розпоряджатися простором і часом, з метою отримати максимум послуг різного наповнення. Аналіз практичного досвіду дозволяє визначити ряд очевидних тенденцій розвитку спортивного середовища в багаторівневих, насичених різними функціями структурах.

Найближче майбутнє спортивних споруд пов'язано з впровадженням нових еко-технологій і універсальних конструктивних систем, які часто застосовуються в інших країнах, але потребують серйозної адаптації до наших кліматичних умов будівництва та експлуатації.

Перспективні тенденції розвитку спортивно-оздоровчих споруд передбачають вирішення екологічних, естетичних і соціально-економічних завдань. Екологічні завдання зосереджені на поліпшення екологічного стану спортивно-оздоровчих споруд за рахунок екологізації їх архітектурної-ландшафтного середовища, представлення її у вигляді саморегульованої автономної системи. Естетичні завдання спрямовані на поліпшення архітектурно-художнього вигляду об'єктів, вдосконалення їх індивідуальних особливостей. Соціально-економічні завдання націлені на покращення їх характеристик з метою підвищення рівня фізичної культури і підготовки людини.

Питання модульного контролю:

1. Перспективи розвитку спортивних споруд в Україні і за кордоном.
2. Інноваційні технології проектування та будівництва у світі.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 11

Фізкультурно-спортивні споруди загальнодержавної системи освіти

Мета: розглянути спортивні споруди для заняття різними видами спорту та масовою фізичною культурою.

Завдання:

1. Ознайомитися з фізкультурно-спортивними спорудами загальнодержавної системи освіти.
2. Систематизувати отримані теоретичні знання;
3. Вивчити літературу за темою.

Короткий огляд теми.

Споруди та обладнання для фізкультурно-оздоровчих занять у дошкільних навчальних закладах. Споруди та обладнання для забезпечення фізкультурно-спортивної роботи у загальноосвітніх навчальних закладах. Облаштування шкільного фізкультурно-спортивного комплексу. Вимоги до відкритих спортивних майданчиків ЗВО. Облаштування спортивних залів ЗНЗ. Вимоги техніки безпеки до місць проведення навчального процесу з фізичного виховання у ЗВО. Спортивний інвентар та обладнання для забезпечення процесу фізичного виховання у ЗВО. Законодавчі основи необхідності врахування потреб інвалідів при проектуванні та будівництві спортивних споруд.

Питання модульного контролю:

1. Спортивні споруди та обладнання для фізкультурно-оздоровчих занять у дошкільних, шкільних закладах.
2. Спортивні споруди та обладнання для фізкультурно-оздоровчих занять у ЗВО.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 12

Вимоги техніки безпеки до місць проведення навчального процесу з фізичного виховання у ЗНЗ

Мета: розглянути основні вимоги техніки безпеки до місць проведення навчального процесу з фізичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою;
2. Систематизувати отримані теоретичні знання.

Короткий огляд теми.

Основним документом в організації фізичного виховання учнів у навчальному закладі є Положення про організацію фізичного виховання і масового спорту в загальноосвітніх закладах.

Приміщення спортивних залів, розміщені в них обладнання мають відповідати вимогам будівельних норм, а також правилам електробезпеки і пожежної безпеки. Норма площі у спортивному залі під час проведення занять встановлюється з розрахунку 2,8 м² на одного учня. Наповнення залу понад встановлену норму забороняється. Підлога спортивного залу повинна бути без щілин та застругів, мати рівну, горизонтальну, пофарбовану і неслизьку поверхню. До початку занять вона повинна бути сухою і чистою. Дозволяється обладнати в підлозі спортивного залу місце приземлення після стрибків та зіскоків, а також робити потаємні пристрої для встановлення гімнастичних снарядів з допомогою розтяжок. Стіни спортивних залів повинні бути рівними, пофарбованими світлою фарбою на всю висоту панелі, що дає можливість зручно прибирати приміщення. Фарба має бути стійкою до ударів м'ячем і не забруднювати одяг.

Питання модульного контролю:

1. Правила безпеки та вимоги до споруд і обладнання під час занять фізичною культурою і спортом у ЗНЗ.
2. Вимоги до спортивних залів ЗНЗ.
3. Вимоги щодо відкритих спортивних майданчиків.

РОЗДІЛ 3 РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Форма контролю: екзамен.

Методи контролю:

1. Поточний контроль включає оцінку теоретичних знань, практичних навичок та самостійну роботу. Поточний контроль здійснюється на кожному лабораторному занятті відповідно до конкретних цілей, під час індивідуальної роботи викладача зі студентом для тих тем, які студент опрацьовує самостійно і вони не належать до структури лабораторного заняття.

2. Модульний контроль здійснюється через навчально-науковий центр незалежного оцінювання (МК 1 – 20 балів, МК 2 – 20 балів).

3. Підсумковий контроль знань – екзамен відбувається відповідно до Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (сайт НУВГП).

Лабораторні заняття – 60 балів

Підсумковий контроль (екзамен) – 40 балів

Всього – 100 балів

Поточне оцінювання на лабораторних заняттях													Підсумковий контроль	Сума балів	
Змістовий модуль №1															
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	МК 1	МК 2		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	20	20	40	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82–89	добре	
74–81		
64–73	задовільно	
60–63		
35–59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Бадюл М. Г. Функціонально-планувальна організація фізкультурно-ігрових закладів для дітей шкільного віку: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. архітектури : спец. 18.00.02 "Архітектура будівель та споруд". Київ, 2015. 21 с.
2. Банько В. Г. Будівлі, споруди та обладнання туристських комплексів : навчальний посібник / 2-ге вид., перероб. та доп. К. : Дакор, 2008. 328 с.
3. Бубка С. Ігри, що підкорили світ. Видання Національного олімпійського комітету України. Київ, 2012. 132 с.
4. Буговик О. О. Туристичні споруди та особливості їх будівництва. К., 2008. 256 с.
5. Державні будівельні норми України. Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди МБН В.2.2.-13-2003. Державний комітет України з будівництва та архітектури. Київ, 2004.
6. Луцький Я. Спортивні споруди. Івано-Франківськ, 2008. 102 с.
7. Міщак О. І. Збірник лекцій з дисципліни «Спортивні споруди і обладнання». Дніпропетровськ : ПФ «Стандарт-Сервіс», 2015. 80 с.
8. Павлюк І. С. Гігієна студента під час занять спортивними іграми. *Актуальні проблеми медико-біологічного забезпечення фізичної культури, спорту та фізичної реабілітації (присвячена пам'яті професора О.В. Пешкової)*. Збірник статей III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Харків: ХДАФК, 2017. С. 224–229.
9. Приймакова О. О. Фізкультурно-спортивні споруди: гігієна, технічна характеристика : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К., Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова. 2012. 242 с.
10. Решетило С. Спортивно-фізкультурні споруди та обладнання. Львів, 2010. 103 с.
11. Сергієнко Л. П. Спортивна метрологія: теорія і практичні аспекти : підручник. К. : КНТ, 2010. 776 с.
12. Соломатіна А. В. Еволюція типів спортивних будівель та споруд, передумови виникнення і розвитку навчально-тренувальних баз. Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Полтава, 2012. Вип. 29. С. 416–421.
13. Управління спортивними спорудами. Джил Фрайд, Київ, 2012. 302 с.
14. Чабаненко І. Л. Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди. Навчальний посібник з дисципліни «Спортивні споруди». Дніпропетровськ. 2016. 64 с.

Допоміжна література

1. Михайлова Н. Д. Спортивні споруди та обладнання: методичні рекомендації для студентів інституту фіз. вих. і спорту. К. : НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2008. 76 с.
2. Оніщук Л.М. Спортивні споруди та обладнання : навчальний посібник для студентів денної форми навчання спеціальності 017 «Фізична культура і спорт». Полтава : Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2021. 135 с.